

Subiect: **Cerere de clasare a sitului minier aurifer Roșia Montană, Comuna Roșia Montană, Județul Alba**

Către: Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Alba Domnului Director Matei Drîmbărean

În atenția: Primăriei Comunei Roșia Montană,
Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice nr.10 – Alba, Mureș, Sibiu,
Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice,
Ministerului Culturii și Cultelor – Direcția Generală Patrimoniu Cultural Național

Stimate domnule Director,

În acord cu scopul principal înscris în Statutul Asociației „Arhitectură. Restaurare. Arheologie” – protejarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;

În baza articolelor 2, 3.c), 4 și 5 din Legea privind regimul juridic al patrimoniului tehnic și industrial nr.6/2008, a articolului 7, (1), (3), (4), a articolului 13(1)2.d din Legea privind protejarea monumentelor istorice nr. 422/2001, cu modificările și completările ulterioare, și a Normelor metodologice privind clasarea și evidența monumentelor istorice (aprobat prin OMCC nr. 2260/ 2008); având în vedere în special articolele 8 (1) a), 9 (4) a, b, c, g, h, art. 10 (3) a, c, e; art. 12 (1) a, b, c, și art. 13 (2) d;

Data fiind valoarea excepțională a sitului istoric Roșia Montană în întregul său, recunoscută și instituită prin includerea Comunei Roșia Montană în lista „*unităților administrative cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național*” – stabilită prin Planul de amenajare a teritoriului național, Secțiunea a III-a: Zone protejate (PATN/III), aprobat prin L.5/2000 – precum și prin înscrierea în Lista Monumentelor Istorice a unui număr de 3 situri, 46 de monumente și un monument comemorativ aflate pe teritoriul comunei;

Având în vedere că pe cuprinsul comunei Roșia Montană se află valori de patrimoniu recunoscute prin lege ca „monumente istorice de valoare națională excepțională” (cf. PATN/III), *fără să fie incluse în Lista Monumentelor Istorice;*

Dat fiind pericolul în care se află patrimoniul cultural de la Roșia Montană, amenințat cu dispariția ireversibilă prin punerea în practică a proiectului minier promovat de societatea Roșia Montană Gold Corporation;

Având în vedere în special că:

Masivele Orlea, Carpeni, Cetate, Cârnic, Letea conțin galerii excepțional conservate care compun *cel mai vast complex minier subteran de epocă romană cunoscut până în prezent* însoțit de mărturii ale industriei extractive din perioada medievală și modernă.

Lacurile de acumulare (tăuri), vechi de aproape 300 de ani, linia de transport al minereului, stația de concasare și zona de prelucrare de la Gura Roșiei sunt martori ai prelucrării minereului înainte de Revoluția Industrială;

Și având în vedere că situl minier Roșia Montană se încadrează în „grupa A – monumente de valoare națională și universală”, conform criteriilor de clasare a monumentelor istorice prevăzute de OMCC nr.2682/2003, și anume:

- pentru „criteriul vechimii”: valoare excepțională (mărturie de epocă romană, medievală și modernă);
- pentru „criteriul referitor la valoarea arhitecturală”: valoare excepțională (*concepția tehnică* particulară perioadelor istorice de exploatare – romană, medievală și modernă – ale căror vestigii suprapuse formează un excepțional „Muzeu” al mineritului tradițional; *relația cu contextul urban și natural* exprimată de particularitățile de dezvoltare istorică a așezării, de la Alburnus Maior, Rubeo Flumine, Rotbach, Verespatak până la Roșia Montană, într-o asociere specifică cu mediul natural; *reprezentativitate pentru o epocă istorică și reprezentativitate pentru o anumită arie istorico-geografică* ca reflectare social-istorică a conviețuirii multietnice și a multiculturalismului)
- pentru „criteriul referitor la frecvență, raritate și unicitate”: valoare excepțională (sit industrial unic la nivel național și de excepție la nivel mondial, cu o frecvență excepțională a elementelor valoroase în cadrul ansamblului)
- pentru „criteriul referitor la valoarea memorial-simbolică”: valoare excepțională (sit asociat în memoria colectivă cu „aurul dacic” transportat ca pradă de război în capitala imperiului roman de către împăratul Traian; pentru științele istorice reprezintă o sursă fundamentală de cunoaștere a dreptului roman, datorită celebrele tăblițe cerate)

Vă solicităm

Inițierea procedurii de clasare în patrimoniul tehnic și industrial a sitului minier aurifer Roșia Montană (Comuna Roșia Montană, Județul Alba), cuprinzând minele din masivele Cârnic, Orlea, Cetate, Jig-Văidoaia, Letea (Lety) împreună cu sistemul de amenajări hidrotehnice (tăurile) și instalațiile de transport și prelucrare a minereului (calea ferată îngustă, uzinele de prelucrare de la Gura Roșiei).

Cu stimă,

dr. Monica Mărgineanu Cârstoiu,
Președinte ARA
Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București

drd. Ștefan Bălici,
Vicepreședinte ARA
Catedra de Conservare și Restaurare, Universitatea
de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București

drd. Virgil Apostol,
Secretar ARA
Muzeul Național de Istorie a României,
București